Hukuk Bölümü 2013/253 E. , 2013/367 K.

- **SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFINDA VAKIF MÜDÜRÜ OLARAK GÖREV YAPAN DAVACININ, GÖREVINE SON VERILMESINE ILIŞKIN IŞLEMIN IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**

  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 10

"İçtihat Metni"

Davacı : F.K.

Vekili : Av. M.Z.S.

Davalı : Çiçekdağı Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı Başkanlığı

O L A Y : Davacı vekili özetle, davacının1994 yılında davalı kurumda büro memuru olarak işe başladığını, 17.07.2007 tarihinde ise belirsiz süreli iş sözleşmesi ile ''müdür'' olarak görev yapmaya devam ettiğini, davalı kurum tarafından 07.03.2012 tarih ve 2012/55 sayılı karar ile ''03.05.2012'' tarihinde iş sözleşmeniz feshedilecektir'' şeklinde işlem tesis edildiğini, söz konusu işlemin 09.03.2012 tarihinde kendisine tebliğ edildiğini belirterek, işlemin hukuka aykırı olduğundan bahisle iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili süresi içerisinde verdiği cevap dilekçesinde özetle, davanın adli yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

Yozgat İdare Mahkemesi; 07.08.2012 gün ve E:2012/686 sayı ile özetle, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfının kamu gücüne dayanan bir statüye sahip olması ve yürüttüğü hizmetin kamu hizmeti olması sebebiyle, bu hizmetin yürütülmesinden kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiğinden bahisle, davacının hizmet sözleşmesinin yenilenmeyerek feshedildiğine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, idari yargının görev alanına giren davalar kapsamında değerlendirilmek suretiyle, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı idarenin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; 29.5.1986 tarih ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ile muhtaç durumda bulunanlara yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal dayanışma ve yardımlaşmayı teşvik etmek amacıyla Başbakanlığa bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulduğu, "Mülki idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il milli eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar. Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir" hükümleri ile, Fonun amaçlarını gerçekleştirmek için Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak Vakıf şeklinde teşkilatlanacağı kuralına yer verildiği, 3294 sayılı Yasa ile ortaya konan amaçların gerçekleştirilmesi görevinin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu'na verildiği, vakıf çalışanları ile akdedilen hizmet sözleşmesinin tarafı olan kaymakamın Yasa gereği vakıf başkanı olması nedeniyle işveren konumunda bulunduğu, davacı ile akdedilen hizmet sözleşmesinde ücret, izin gibi haklar ile mesai saatleri ve yasaklar gibi yükümlülüklere ilişkin düzenlemelerde memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki düzenlemelerden esinlenilmiş ise de, taraflar arasındaki sözleşmeyi 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-c maddesinde tanımlanan "kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşme" haline getirmeyeceği gibi, genel kadro usulüne ve 233 sayılı KHK'ye tabi bir kurum ya da kuruluş kadrosunda da çalışmayan davacının devlet memuru ya da sözleşmeli personel statüsünde olmadığı, bunun yanında sözleşmenin 10. maddesinden 1475 sayılı İş Kanunu'nun taraflar arasındaki uyuşmazlıklarda uygulanacağının anlaşıldığı, bu durum karşısında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-c maddesi kapsamında bir idari sözleşme olmayıp, sözleşme serbestisi esasına dayalı hizmet akdinden doğan davanın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu belirtilerek 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Metin ULUKANLIGİL'in katılımlarıyla yapılan 11.03.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idarenin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfında vakıf müdürü olarak görev yapan davacının, iş sözleşmesinin 03.05.2012 günü

feshedileceğine dair tebliğ mahiyetli 2012/55 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

29/05/1986 gün ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 1. maddesinde (Değişik madde: 16/06/1989 - 3582/1 md.), "Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir", 3. maddesinde, "Bu Kanunda öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Başbakanlığa bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur" ve 7. maddesinde (Değişik fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad), "Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.

(Değişik fıkra: 16/06/1989 - 3582/3 md.; (Değişik fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad) Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.

Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir.

(Mülga fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad)" hükmü yer almıştır.

1/12/2004 gün ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un (mülga) 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün kurulması, teşkilâtı, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiş, 2. maddesinde, bu Kanunda geçen vakfın, il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarını ifade ettiği belirtilmiş, 5. maddesinde, vakıflarda çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak, Fon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulunun 2.8.2006 tarihli ve 2006/4 sayılı kararı ile, 5263 sayılı Sosyal yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin (c) bendi uyarınca hazırlanan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Personelinin Norm Kadro Standartları, Nitelikleri, Özlük Hakları ve Çalışma Şartlarına İlişkin Esaslar yürürlüğe konulmuştur.

Bu Esaslar, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine dayanılarak kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları personelinin norm kadro standartları, nitelikleri, özlük hakları ve çalışma şartlarını düzenlemektedir. Bu Esasların 7. maddesinde, personelin işe alınması, ücret, görev ve sorumluluklarının bu Esaslara göre belirlenmesinin mütevelli heyet kararıyla yapılacağı belirtilmiştir.

Anılan 3294 sayılı Yasa ile, bir hizmet alanı kurularak yürütülmesi görevi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu'na verilmiş; daha sonra 5263 sayılı Yasa ile 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kurulmuş; ancak, 3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri (çoğunlukla) belli kamu görevlilerinden teşkil edilmekle birlikte, kamu tüzel kişiliği şeklinde kuruluşa işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması karşısında, vakıf çalışanları ile akdedilen belirli veya belirsiz süreli iş sözleşmesinin tarafı olması bakımından kaymakamın, Yasadan kaynaklanan vakıf başkanlığı nedeniyle işveren sıfatını taşıdığı kuşkusuzdur.

Olayda, davacı ile Çiçekdağı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının başkanı olan Kaymakam arasında 17.07.2007 tarihinde, tarafların kendi istek ve iradeleri ile, davacının Vakıf Müdürü olarak çalıştırılmasına dair belirsiz süreli iş sözleşmesi düzenlenmiş olup, sonrasında ise, davacıya iş sözleşmesinin 03.05.2012 günü feshedileceğine dair tebliğ mahiyetli 2012/55 sayılı yazılı tebliğ yapılmış ve bu işlemin iptali istemiyle dava açılmıştır.

Bu durumda, Vakıfla personelinin kendi istek ve iradeleri ile imzalanan belirsiz süreli iş sözleşmesinin feshedileceğine dair dava konusu işlemin, kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edildiğinin kabulü mümkün bulunmadığından, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca yapılan başvurunun kabulü ile İdare Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Yozgat İdare Mahkemesi'nin 07.08.2012 gün ve E:2012/686 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.03.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.